



# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

О УЧЕШЋУ ЈАВНОСТИ У ДОНОШЕЊУ ОДЛУКА И ПРАВУ НА ПРАВНУ  
ЗАШТИТУ У ПИТАЊИМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ТОПЛИЦА МАРЈАНОВИЋ

Друштво младих истраживача

БОР, јун 2020.



Britanska ambasada  
Beograd



# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА ЈЕ МЕЂУНАРОДНИ СПОРАЗУМ КОЈИМ СУ ПОВЕЗАНА ПРАВА КОЈА СЕ ТИЧУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЉУДСКА ПРАВА.

Њоме се повезује одговорност власти и заштита животне средине. Она се концентрише на интеракцију органа јавне власти и јавности у демократском контексту и њоме се гради нови приступ за учешће јавности у преговорима и спровођењу међународних споразума.

# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

## КАКО СЕ ДОШЛО ДО АРХУСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ:

- СТОХОЛМСКА ДЕКЛАРАЦИЈА О  
ЧОВЕКОВОЈ СРЕДИНИ 1972:

Човек има фундаментално право на слободу и одговарајуће услове живота у окружењу таквог квалитета које омогућава достојанствен живот и благостање и има и има јединствену одговорност за заштиту и унапређење животне средине за садашње и будуће генерације.

# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

- РИО ДЕКЛАРАЦИЈА О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ И РАЗВОЈУ - 1992:

Поблеми животне средине најбоље се решавају уз учешће свих заинтересованих

грађана, на одговарајућем нивоу...

Држава ће подржавати и подстицати свест и учешће

јавности кроз обезбеђење широке доступност

информацијама.

# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

## КОНВЕНЦИЈОМ СЕ ГАРАНТУЈЕ:

1. ПРАВО НА ПРИСТУП  
ИНФОРМАЦИЈАМА О ЖИВОТНОЈ  
СРЕДИНИ,
2. УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ПОСТУПЦИМА  
ДОНОШЕЊА ОДЛУКА КАДА СУ  
СПЕЦИФИЧНЕ АКТИВНОСТИ У  
ПИТАЊУ,
3. ПРАВО НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ.



# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

## ЦИЉ КОНВЕНЦИЈЕ:

ОБЕЗБЕДИТИ ЗАШТИТУ ПРАВА СВАКОГ ПОЈЕДИНЦА САДАШЊИХ И БУДУЋИХ ГЕНЕРАЦИЈА НА ЖИВОТ У ОКРУЖЕЊУ АДЕКВАТНОМ ЊИХОВОМ ЗДРАВЉУ И ДОБРОБИТИ.

САВРЕМЕНА ГЕНЕРАЦИЈА ИМА ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БУДУЋИМ ГЕНЕРАЦИЈАМА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ МОЖЕ БИТИ ДОСТИГНУТ ЈЕДИНО КРОЗ УЧЕШЋЕ СВИХ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА.

# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА ЈЕ УСВОЈЕНА 25. ЈУНА 1998. НА ЧЕТВРТОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ "ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА ЕВРОПУ" У ДАНСКОМ ГРАДУ АРХУСУ.

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ РАТИФИКОВАЛА ЈЕ АРХУСКУ КОНВЕНЦИЈУ 12. МАЈА 2009. Г.

# **АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У СРБИЈИ**

**УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ - Чл. 74.**

**Сл. гласник РС 98/06):**

**СВАКО ИМА ПРАВО НА ЗДРАВУ  
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И НА  
БЛАГОВРЕМЕНО И ПОТПУНО  
ОБАВЕШТАВАЊЕ О ЊЕНОМ  
СТАЊУ.**



# АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У СРБИЈИ

## ЗАКОН О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА - Чл. 2.:

Информација од јавног значаја, у смислу овог закона, јесте информација којом

располаже орган јавне власти, настала у

раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о

цому јавност има оправдан интерес

# **АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У СРБИЈИ**

## **ЗАКОН О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА - Чл. 4.:**

**Сматра се оправдан интерес јавности да зна, из чл. 2 овог закона, постоји увек када се ради о информацијама којима располаже орган власти које се односе на угрожавање, односно заштиту здравља становништва и животне средине..... осим ако орган власти не докаже супротно.**

# **ПРАВО НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ**

**ИНФОРМАЦИЈА О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ ЈЕСТЕ СВАКА ИНФОРМАЦИЈА У ПИСМЕНОМ, ВИЗУЕЛНОМ, ЗВУЧНОМ, ЕЛЕКТРОНСКОМ ИЛИ ДРУГОМ МАТЕРИЈАЛНОМ ОБЛИКУ, КОЈОМ РАСПОЛАЖЕ ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ ИЛИ КОЈА СЕ ЧУВА У ИМЕ ОРГАНА ВЛАСТИ О:**

- **СТАЊУ ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ,**
- **ФАКТОРИМА (МАТЕРИЈЕ, ЕНЕРГИЈА, ЗРАЧЕЊА ОТПАД, ЕМИСИЈЕ),**
- **МЕАРАМА (ЈАВНА ПОЛИТИКА, СТРАТЕГИЈЕ, ЗАКОНОДАВСТВО, ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ, СПОРАЗУМИ, АКТИВНОСТИ),**
- **ИЗВЕШТАЈИ,**
- **АНАЛИЗЕ ТРОШКОВА И КОРИСТИ И ЕКОНОМСКИМ АНАЛИЗАМА,**
- **СТАЊУ ЗДРАВЉА ЉУДИ И БЕЗБЕДНОСТИ УКЉУЧУЈУЋИ И ЛАНАЦ ИСХРАНЕ.**

# **УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ОДЛУЧИВАЊУ**

- **ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ,**
- **СТРАТЕШКА ПРОЦЕНА УТИЦАЈА,**
- **ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ИНТЕГРИСАНЕ ДОЗВОЛЕ,**
- **ДОНОШЕЊЕ ПЛАНОВА, ПРОГРАМА И ПОЛИТИКА,**
- **ИЗДАВАЊЕ ПРОПИСА И/ИЛИ ОПШТЕ ОБАВЕЗУЈУЋИХ НОРМАТИВНИ АКТА**

# ПРАВО НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ

**ДРЖАВЕ, У СКЛАДУ СА НАЦИОНАЛНИМ ПРОПИСИМА, ТРЕБА ДА ОБЕЗБЕДЕ МОГУЋНОСТ РЕВИЗИОНОГ**

**ПОСТУПКА СВАКОМ КО СМАТРА ДА ЈЕ ЊЕГОВ ЗАХТЕВ:**

- ❖ **БИО ИГНОРИСАН,**
- ❖ **НЕОПРАВДАНО ОДБИЈЕН ДЕЛОМ ИЛИ У ЦЕЛИНИ,**
- ❖ **ДА ЈЕ НА ЗАХТЕВ НЕАДЕКВАТНО ОДГОВОРЕНО,**
- ❖ **ДА НИЈЕ НА ЊЕМУ ОДГОВОРЕНО НА НАЧИН ПРЕДВИЂЕН КОНВЕНЦИЈОМ**

# .... А У БОРУ

## **ПРАВО НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ:**

### **САЈТ ГРАДА:**

- ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈИ НА САЈТ ГРАДА - <https://bor.rs/notices/dnevni-izvestaj-o-kvalitetu-vazduha>
- МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈИ ЛОКАЛНОГ МОНИТОРИНГА - [http://bor.rs/wp-content/uploads/2020/05/Izv.-o-kvalitetu-vazduha-u-Boru\\_APRIL\\_2020.pdf](http://bor.rs/wp-content/uploads/2020/05/Izv.-o-kvalitetu-vazduha-u-Boru_APRIL_2020.pdf)
- ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈИ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА, ПОВРШИНСКИХ ВОДА, ЗЕМЉИШТА, ВОДЕ НА ЧЕСМАМА...
- ЈАВНИ УВИД У ПРОЦЕНАМА УТИЦАЈА,
- ЈАВНИ УВИД У СТРАТЕШКИМ ПРОЦЕНАМА УТИЦАЈА,
- ЈАВНИ УВИД У ЗАХТЕВИМА ЗА ДОБИЈАЊЕ ИНТЕГРИСАНЕ ДОЗВОЛЕ,
- ЈАВНИ УВИД У ИЗВЕШТАЈИМА О БЕЗБЕДНОСТИ СЕВЕСО ПОСТРОЈЕЊА,
- НАУЧНО - СТРУЧНА САВЕТОВАЊА (ЕКОЛОШКА ИСТИНА)
- ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА.
- ЕКОЛОШКИ ДАНИ БОРА,
- ЈАВНЕ ТРИБНЕ И ОКРУГЛИ СТОЛОВИ НВО,
- ИЗЛЕТИ,
- ИЗЛОЖБЕ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ,
- ЗБОРОВИ ГРАЂАНА,
- ПРЕДЛОГ ДОКУМЕНАТА АРХУС ЦЕНТРА,
- ИЗВЕШТАЈИ ЛОКАЛНИХ И ЕЛЕКТРОНСКИХ МЕДИЈА,
- САЈТОВИ НВО
- ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ.

# ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА



# ТРИБИНЕ





# ИЗЛЕТИ



# .... А У БОРУ

## ОБРАЗОВАЊЕ:

- Установа за децу – Дан планете земље,
- Секције у основним школама,
- Средња школа: смерови о заштити животне средине и рециклажи,
- Факултет: смерови о технологији животне средине и рециклажи,
- Еколошке школе НВО,
- Семинари,
- Ноћ истраживача,
- ТНТ

# СЕМИНАРИ



# НОЋ ИСТРАЖИВАЧА



# НОЋ ИСТРАЖИВАЧА



# .... А У БОРУ

## **УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ПОСТУПЦИМА ДОНОШЕЊА ОДЛУКА КАДА СУ СПЕЦИФИЧНЕ АКТИВНОСТИ У ПИТАЊУ:**

- **Процена утицаја на животну средину на које сагласност даје републички орган,**
- **Процена утицаја на животну средину на које сагласност даје општински орган,**
- **Захтев за третман и одлагање отпада,**
- **Стратешка процена утицаја на животну**

# .... А У БОРУ

**УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ У ДОНОШЕЊУ  
ОДЛУКА О ПОЛИТИКАМА,  
ПРОПИСИМА, ПЛАНОВИМА...**

- ЛЕАП ПРОЦЕС,**
- МОНИТОРИНГ ТИМ,**
- ПЛАНОВИ**

# ЈАВНИ УВИДИ И РАСПРАВЕ





# ЈАВНИ УВИДИ И РАСПРАВЕ



# **.... А У БОРУ**

## **ПРАВО НА ПРАВНУ ЗАШТИТУ:**

- Пријаве за прекршаје и привредне преступе инспектора заштите животне средине,**
- Појединачни захтеви за надокнаду штете на пољопривредним усевима,**
- Појединачни захтеви за надокнаду штета због угинућа пчела,**
- Пријаве групе грађана јавном тужилаштву због загађења животне средине,**

# НАЦИОНАЛНИ НИВО

- Предлог закона о изменама и допунама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("JP") - 10. 2020.,
- Предлог закона о изменама и допунама Закона о процени утицаја на животну средину (JP) - 10. 2020.,
- Предлог закона о заштити природе (JP) - 12. 2020.,
- Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити ваздуха ("JP") - 12. 2020.,
- Предлог закона о изменама и допунама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине("JP") - 12. 2020.,
- Предлог закона о изменама и допунама Закона о управљању отпадом ("JP") - 12.2020.,
- Предлог закона о контроли опасности од великог удеса који укључује опасне супстанце ("JP") - 12. 2020.,

# АКТИ КОЈЕ ДОНСОИН ВЛАДА

- Уредба о одлагању отпада на депоније - 06. 2020,
- Закључак којим се прихвата Извештај о стању животне средине за 2019. годину - 09.2020.,
- Уредба о Програму мониторинга земљишта на нивоу државне мреже - 10.2020.,
- Закључак којим се прихвата Извештај о спровођењу Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну

# ГРАД БОР

- План развоја,
- План заштите животне средине,
- Краткорочни акциони план заштите ваздуха,
- Измена Просторног плана општине,
- Доношење планова посебне намене.

# УЛОГА НВО

- Анимирање стручњака за примену конвенције,
- Формирање конзорцијума НВО, струковних организација и локалних заједница,
- Информисање јавности,
- Организовање образовних програма,
- Укључивање у јавним расправама,
- Заступљење пред надлежним доносиоцима одлука и судовима.